

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felölös szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adnak vissza.

A t. közönséghez.

Debreczen, április 16.

Ismét bizalommal emelem szavamot e város és vármegye t. közönségéhez. A mai naptól, midőn a debreczeni szabadelvűpárt megtisztelő bizalmából e lap szerkesztését átveszem, újból reám hármlik a nemes feladat, hogy e városban és vármegyében a *tiszta szabadelvűség* zászlaját közembe vegyem, hogy e lap tisztes hasábjain küzdjek azokért az eszmékért, a melyeknek Magyarország modern haladását köszönheti.

Büszkévé tesz engem ez a feladat és minden igyekezetem arra fog irányulni, hogy lehetőleg eleget tegyek e nagy, nehéz és régi kötelességemnek; bátran és buzgón, mint a toll igaz, lelkes bajnokához illik.

A szabadelvűség ragyogó eszméin kívül az igazság, az *igaz közérdek* van az én lobogómra fölírva. Az igazságot, a közérdeket fogom

szolgálni szókimondó bátorsággal; de soha sem a durva személyeskedés hangján, hanem mindig a higgadt, tárgyilagos kritika fegyveireivel.

Ez az én programom, ennek beváltására teszek ünnepélyes ígéretet, most, midőn e lap szerkesztését átveszem. E mellett a közönség meg fog győződni arról, hogy a „Szabadság”-ban ezután olyan lapot adunk az olvasó kezébe, mely a *mai újságírás minden követelményének megfelel.*

Érzem, hogy nehéz a feladat, a melyre vállalkoztam, de remélem, hogy becsületes törekvésemben, lan-kadatlan munkámban, miként eddig, ezután is támogatni fog az a kedves közönség, a melyet tollammal e városban már közel két esztendeje szolgálni szerencsém van.

Igérem, hogy a *Szabadság* gyors, pontos, megbízható krónikása lesz az ország, kiváltképen *Hajdumegye és Debreczen* város eseményeinek. Kimerítő tudósítást közöl mindennap

az *országgyűlésről*: bőséges *távirati rovata* beszámol a belföld és a külföld minden érdekes hírével. Cikkeit előkelő publiczisták írják, úgy a nagy politika kérdéseiről, mint a *megye és város közügyeiről.*

A *Szabadság* a *kora reggeli órákban jelenik meg* s félnappal megelőzi h iradásban a *budapesti lapokat*. Szóval: jelszavam: *„mindent a közönségért”.*

Kérem a t. közönség szíves támogatását.

Harsányi Sándor.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 15.

A kultuszvita a mindent elnyelő szóárban ma újabb lendületet vett. Wlassics Gyula miniszter válaszolt ma hosszabban a vita eddigi szónokainak, a kiknek száma a mai napig harminczra rugott. Újból a kereskedelmi és ipari pálya előnyeit fejtegette a jobboldal tet-

TÁRCZA.

Dal.

Van egy dalom, sohase zongorázom
Van egy képem, nem nézem meg soha;
Van egy elrejtett száradó virágom
S egy ábrándom, mely dőre, ostoba.

Van egy név, hallatára felfakad
Valami rejtett régi, régi seb;
S e dal, a kép ez a virág s e név
Nekem mégis csak a legkedvesebb.

Farkas Imre.

Terefere a csárdában.

— A „Szabadság” tárczája. —

Jó ideje jártuk már a pusztaságot, de még emberrel nem találkoztunk, Olyan a táj, mintha ki lenne halva, sehol egy egy teremtettt lélek. Csak a varjak keresztgélnek a földeken, melyek barnák most és kopárak mindenfelé. Egy-egy vizmardék csillog itt-amott, ha kisüt a nap.

Az uton jegenyék állnak sort kopasz, fekete ágaikkal, amelyekről esőpeken

hull le a nedvesség. A fák után szélmalom következik, az is kihaltnak látszik. Az ajtaja betéve, a vitorlákról a vászon lehuzva: vagy alszik, vagy elment valahova a gazdája.

Csak a csárdából érzik ki valami kevés élet. A czégesutszéli házból, mely egy hajításnyira esik a malomtól. A kéménye füstölög és kutyák szaladnak ki az alacsony, tapasztott kerítések mögül, melynek tetejét elmosta az őszi esőzés.

Azt mondja a kocsin ülő egyik ember:

— Be kéne menni.

— Be?

— Be no, be.

— Hát gyerünk. Az ember egy kissé föl is melegszik, meg ennek az ostoba kocsizásnak az unalmasságát is megszakítja. Bemegyünk; a kocsi a félszer alá áll, a lovak elé egy fogás szénát szór a kocsis, így azután rendbejövünk. Az ivóban két ember pajzánkodik. A koresmáros, meg egy bukottvállu vén, kérges ember. A robajra, mely a jövetelünkkel jár, fölneszelnek s a mint belépünk, ott áll már mind a kettő a bejáratnál, a sárkemenze mellett. Pipálnak és várják, hogy ki jön be, mit hoz. Szokásuk az ilyen

tétlenkedő embereknek, hogy az érkezőt különösen szemügyre vegyék s minden szavára figyeljenek.

— Dícsértessék. — fogad bennünket a gazda.

— Mindörökkön, — adjuk rá a köszöntő szót.

— Egy kis pampamorgót? ajánlkozik azután barátsággal. — Vagy mi-lősz a jó.

— Az is jó lesz, István gazda.

A koresmárosnak megvillannak a szemei és büszkén mondja:

— Most főztem a mult hétön. Nem más keverése.

A bukottvállu ember még mindig a banyakemenze előtt áll, néz felénk, a sapkáját azonban már letette a padka szélére.

— Adjon oda is egy üveggel, — szólunk.

Ujjal mutat köröszűl a vállán István a koresmáros, hogy az öregnek szántuk-e az innivalót.

— Annak, annak, — bölintünk rá a fejünkkel.

István int a szurós tekintetű vén embernek s mennek együtt a pitvarba a söntéshez. Ott aztán elvégzik a dolgukat.

Lapunk mai száma 8 oldalra terjed.

szése mellett. Igen szép és nagyhatású volt a liberalizmusról mondott fejtegetése. Erős meggyőződéstől áthatott szavai visszhangra találtak a néppártot kivéve a ház minden oldalán.

A miniszter előtt a szász *Melzer* Vilmos szólott, a ki visszautasította Werner vádjait, de egyetlen egyet sem czáfolta meg. Egyébként esendben hallgatták meg. Még Major Ferencz untatta szokása szerint másfél órási beszéddel a házat. Menekült is előle mindenki ki a folyosóra.

Részletes tudósításunk a következő. Elnök *Apponyi* Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán, *Wlassics* Gyula, *Plösz* Sándor.

Elnök bemutatja az irományokat.

Szós Pál jegyző jelenti, hogy *Kovács* Pál a kerületi betegsegélyzőpénztár tárgyában és *Pozsgay* Miklós a bogyzsói jegyző ügyében interpellálnak.

A vallás és közoktatásügyi költségvetés. *Melzer* Vilmos nem akar kiterjeszkedni az 1871 törvényre, mely a nemzetiségi iskolákban megengedi azt, hogy anyanyelvükön tanulhassanak. Erről nem akar most szólni, csak *Werner* Gyula szavaira akar reflektálni. *Werner* Gyula ugyanis egy tankönyvből kiszakított és szónoki frázissal teleezifrázott szemelvények nyomán megvádolja az erdélyi ev. luth. iskolákat és azok vezetőségét, és tanárait. Ő a vádakot visszautasítja, és megjegyzi, hogy *Werner* beszéde legkevésbé szolgált a maga czélját, mert csak arra volt alkalmas, hogy megnehezítse azok törekvéseit, akik a megértést keresik nem a vizályt. Az 1848: XX t. cz.-ra vonatkozólag a tezek szellemében való végrehajtása mellett nyitakozik. A költségvetést elfogadja.

Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter reflektálni akar a vita keretében felmerült kérdésekre — A vitából kiemelkedett egy fontos mozzanat, hogy a dotáció kevés. Ezt elfogadja ő is, mert azt tartja, hogy nagy kulturális czélok csak nagy esz-

közökkel lehet elérni, de az ország mai gazdasági állapotában ez nem volt lehetséges. Nem helyesli, hogy amikor ő buzditott az ipari és kereskedelmi pályákra, azt hozták fel, hogy nincs kereskedelmünk, nincs iparunk. Ő elismeri, hogy iparunk és kereskedelmünk fejlettebb is lehetne, de ő kijelentésével azt akarta elérni, hogy a társadalom kibontakozzék az ősi fiskális-féle felfogásból és szeretettel forduljon az ipari és kereskedelmi pályára, hogy a küzdelemmel járó pályát keressen. (Elnök helyeslés a jobboldalon). De nem szabad a társadalmat arra buzditani, hogy akkor javuljon meg, ha lesz ipar és kereskedelem. Azon nézetben van, hogy a miniszteri székben fel kell tártani a nemzet hibáit.

Bizony Ákos. Pedig ott van a legtöbb hiba!

Wlassics Gyula vall. és közokt. miniszter: A bírálatok másik része az ellenőrzést sürgeti. Elismeri, hogy e tekintetben sok hiány és orvosolni való van. De az utóbbi időben már javulás állott be. Azonban ezen körülmény nem menti fel a kormányt az alól, hogy a tanfelügyelők kérdésével foglalkozzon. Különösen a nemzetiségi iskoláknál tartja fontosnak az ellenőrzés nagyobbítását.

Reflektál azon felmerült kérdésre, hogy a közép iskoláknál tulterheltség van, ezt elismeri, de a tulterheltség nem a tantervben van, legfőjebb egyes tanárok tanítási módjában. A német nyelvnek a középiskolában való fenntartását szükség esnek tartja. Vegyünk példát Franciaországtól, hol a német nyelvet elég szépen tanítják. Nálunk a német nyelv használata még szükségesebb, mint bárhol. A jogi oktatásról *Szemere*, *Szivák* és *Ballay* nyilatkozataival foglalkozik. Új egyetem létesítését nem tartja szükségesnek. A nyugdíjtörvényre vonatkozólag megjegyzi, hogy azt javítani és azzal foglalkozni fog, azonban olyan követelményekkel előállni mint az ellenzék teszi, nem szabad. A műemlékeket pártolni kell és megvédelmeznünk a pusztulástól. Ezt a kormány is kötelességének tartja, amit már számos példával igazolt, amit most is bizonyít azon körülmény, hogy épen a kormány kezdeményezte a Hunyadi műemlékek renoválását. A Pacea-féle törvényt komoly megfontolás tárgyává fogja tenni. Annak határozott elfogadását nem tartja jelenleg lehetségesnek, minthogy nagy pénzügyi áldozatokkal járna. Eddig is feladatának tartotta, hogy a vidéki muzeumokat összeirassa, a mi meg is történt. A muzeumok nagy részét állami felügyelet alá helyezte, hogy a műemlékek megtartása annál is jobban biztosítottak. Így etnografiai czélok is hathatósan véle szolgálhatni:

Veress Józsefnek az 1848: XX tcz. végrehajtására vonatkozó határozati javaslatával foglalkozik ezután. *Marjay* Péter azt állította, hogy a szülő a szekularizációt véli feltalálhatni a függetlenségi párt törekvéseiben. Ez nem áll. Ő nem gondolt a szekularizációra sőt *Kossuth* Ferencz szavaival, *Kossuth* Lajos levelel bizonyította, hogy a szekularizáció nem foglaltatik benn a függetlenségi-párt törekvéseiben. Már a mult alkalommal is kijelentette és most is hangsúlyozza, hogy az említett törvényezikk szelleme végrehajtott, említette azt is, hogy a legfőbb bajjal, a felekezetek hívőinek egyházi megterheltesének kérdésével a kormány komolyan foglalkozni fog. Ezen kijelentését most megtoldja azzal, hogy a kormány nem zárkózik el azon óhajától, hogy a felekezeteknek nyújtott segély

nem évi költségvetésben, hanem törvény által egyszer és mindenkorra biztosítottak. (Elnök és általános helyeslés). Azt hiszi, hogy olyan álláspontot foglalt el e kérdésben, mely mindenkire nézve megnyugtató. A határozati javaslatban foglalt elveket magáénak vallja, azokat tanulmányozni fogja, azért kéri annak elvetését, *Majd* *Molnár* János határozati javaslatával foglalkozik.

Molnár János a felekezetenélküliségben a vallástalanságot látja, és az államtól felekezetenélküliségnek és vallástalannak mondja. Ez azonban nem áll. A mai egyházpolitika nem a vallástalanság politikája, hanem a lelkiismereti szabadságé, azt akarja alkotmányunk keretében felvenni. Mert nem nagy nyereség a felekezetekre nézve, hogy benn maradjanak a felekezetben azok, akik szívükben, lelkükben annak a felekezetnek ellenségei, mert azok csak romlást és pusztulást hoznak a felekezetre. (Elnök helyeslés és taps a jobboldalon helyeslés a szélbalon) *Zichy* János gr. beszédére azt mondja, hogy az nyugodt előkelőséggel erősebb támadást intézett a szabadelvűség ellen, mint sokkal erősebb formájú, de gyengébb tartalmu sok beszéd. *Zichy* János gróf azt fejtegette, hogy minden intézménynek, az államnak is a kereszténység alapján kell állania. Ezt elismeri ő is, igen a katolicizmus a mai kultúra alapítója, azt azonban nem ismeri el, hogy a mai állam ingoványon áll, mely le fog süppedni alatta, kell egy közös eszmének lenni, mely magában foglalja és megvédelmezi az összes különböző felekezeti állampolgárok érdekeit. Ilyen alapon kell nyugodni az államnak különösen a magyar államnak és ezen alap a nemzeti alap (Elnök helyeslés a szélbalon és a jobboldalon.) Visszautasítja azt a vádat, mintha a liberalizmus az istentagadást hirdetné. Nem egy volapük vallásra van szükség, hanem türelemre, hogy mindenki a maga hite szerint imádhassa istenét és hogy az állam a felekezetek felett álljon. Nem szabad minden tévedést, minden hibát a liberalizmusra hárítani és aki ezt teszi, nem mond objektív kritikát. Még csak *Bizony* Ákosnak az állami onnipotenciára vonatkozó szavaira akar reflektálni. Nem helyes dolog az államot, mely a legfőbb védője az ország érdekeinek, támadni, támogatni kell, és nem jelszavakkal annak erejét gyöngíteni (Elnök helyeslés és taps.)

Bizony Ákos kijelenti, hogy nem sokallja az állam hatalmát, sőt annak kiterjesztését tartja szükségesnek.

Major Ferencz a középiskolák reformjáról szól. Behatóan foglalkozott e kérdéssel. Az érettségi vizsgálatot csak az egyetemre való felvételi vizsgának tartja, azért azt szigorítani nem szabad. A szakoktatás szükségessége mellett érvel ezután, és különös dicsérettel nyilatkozik a keleti akadémiáról, melyet fel kell karolni, és mely jövőendő konzulátusi munkáinkat fogja elvégezni.

Bartók Aurél (Nagy zaj a néppártton Felkiáltások: Halljuk a stomfai választási elnököt.) Arról majd beszédem befejeztével szívesen adok felvilágosítást bárkinek, ki nyíltan hozzám fordul. A felvidéki pánszláviszmusról szól, mely ellen erős védőbástya volt a hazafias papság és a tanítói kar. Sajnos azonban újabban azt kell tapasztalnunk, hogy épen a papság és a tanítók körében tűnik fel a legtöbb pánszláv agitátor, aki a népet a magyar állam ellen bujtogatja. Pedig ez a nép előbb hazaszerető, magyar érzésű nép volt, de az agitátorok

— A koresmáros később bejön, a bukott-vallu ember már amoda ballag a jegefák irányban az uton. A tenyerével legyint gugonyosan utána *István* s úgy mondja:

— Vén égetni való.

— Ki ez?

— Hát nem ismerik? — mondja esodálkozva.

Persze, hogy nem. Mindenkit nem ismerhet az ember, ha mindjárt naponkint is megfordul egyazon tájékon.

— Honnan ismernék?

István mosolyog. S hogy esodálkozását még inkább kifejezze, öklével félre tolja fején a sapkát, azután a tenyérnyi ablakhoz megy, kitekint s úgy mondja:

— A *Suba* Tóni!... Hát nem ismerik. Dehogy nem, dehogy nem, leginkább hírbül. Régi rovásu ember, sokat járt lóháton.

Hát valamennyire most már vélekedni kezdünk a nevére, *Suba* Tóni... Az hát. Neves ember volt a hatvanas évek futóbetyárjai között. Hires rettegett haramia. Nü lám, hát még él? Szinte hihetetlen, hogy nem veszett ki ennyi idő után a magja is a hajdani zsványólet alakjainak.

(Folyt. köv.)

egyes papok, eltántorították őket a magyar nemzetből. A magyarosítás érdekében kifejtett minden tevékenységünk kárba vész a pánszláv érzelmű káplánok törekvései miatt.

A „Csokonai-Kör“ felolvasó ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A debreczeni „Csokonai-kör“ sikerült, szép felolvasó ülést rendezett tegnap a városháza dísztermében. A kellemetlen, esős idő dacára is szép számmal jelentek meg az élvezetes és változatos műsorral rendezett ülésen Debreczen szép asszonyai és leányai — tanúságot téve megjelenésükkel arról a dicséretre érdemes érdeklődésről, melylyel kulturális haladásunk iránt viseltetnek. A nagyterem szép hölgyközönségéhez méltó keret volt a karzat, melyet a főiskola lelkes ifjúsága töltött meg.

A sikerült felolvasó ülés biztató jelenség arra, hogy a „Csokonai-kör“ vezetősége a jövőben gyakrabban rendezhet hasonló irodalmi délutánokat, melylyel nemesak a maga magasztos céljait, de az érdeklődő közönséget is szolgálja.

A mindennekfelett szép délutánról, melynek sikereért a közreműködőkön kívül Kardos Albertet, a kör agilis és érdemes titkárát illeti az elismerés szava — tudósítónk a következőkben számol be:

A felolvasóülés.

Délután öt órakor, előkelő, nagyrészt hölgyközönség lelkes várakozása közepette nyitotta meg a felolvasóülést Komlóssy Arthur a kör ügybuzgó alelnöke. Szellemes, poetikus üdvözlése volt ez a bájos hölgyközönségnek s egyszersmind rövid visszapillantás a kör múltjára. Szeretettel emlékezett a kör volt első elnökéről Vértesi Arnoldról s mindazokról, a kik a kör érdekében buzgókodtak. A távollévő elnök helyett megnyitja az ülést s egyszersmint köszönetét nyilvánítja mindazoknak, kik a kört támogatják és beczező szeretetükkel kiütköztetik.

Az éljenzéssel fogadott szívélyes elnöki szavak után a „Petőfi dalkör“ éneke következett. A dalárda Fentzl Rudolf karmester vezetése alatt Csokonai „A reményhez“ című dalát énekelte nagy hatással szép, szinte művésziesen egybevágó előadással.

A dalárda éneke után Groó Valéria, a debreczeni színtársulat drámai művésznőjének szavai következtek. Rákosi Jenő „A művésznövendék“ című pompás magánjelenetét adta elő annyi szeretetreméltósággal és művészettel, hogy tapsnak, éljenzésnek alig szakadt vége. A felolvasó ülés figyelmes rendezősége hatalmas virágoskorral lepte meg a kitűnő művésznőt.

Tüdös János dr. a „Csokonai-kör“ főtitkárának felolvasása volt a műsor következő száma. „Úti képek“ címmel tartott magvas, élvezetes előadást.

A nagytehetségű felolvasót Bernáth Gizella czimbalomművésznő követte a pódiumon. Kurucz nótákat adott elő annyi művészettel és kiválósággal, hogy

valósággal kurucz lábba hozta a diszes halgatóságot.

A kurucz nótákat bezáró tapsvihar után Farkas Imre, a fiatal költő-gárda egyik legrokonszenvesebb és legjelesebb tagja olvasott föl nagy hatást keltve egy esokorra valót újabb költeményeiből.

Tárczasorozatunkban mutatónba közlünk egyet Farkas Imre poezisének gyöngyeiből.

A program utolsó száma a dalkör éneke volt. Hubert „Szabadságdal“ című szerzeményét adta elő nagy és szép sikerrel.

Ezzel véget is ért a felolvasó ülés, mely nemes és méltánylandó czéljaira való tekintettel megérdemelné azt, hogy a nagyközönség gyakrabban is kimutathassa irántai érdeklődését és pártfogását. Alkalmat szolgáltatni erre — a kör vezetőségének feladata.

UJDONSÁGOK.

Megsemmisített választás.

Hajdúvármegye igazoló választmányának ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, ápril. 16.

Hajdúvármegye törvényhatóságának igazoló választmánya tegnap délután kilenc órakor ülésezett a vármegyeház dísztermében. A választmány ülésén Soltesz Farkas megyebizottsági tag elnökölt s az előadói tisztet Pákozdy Sándor első aljegyző töltötte be.

A tárgysorozat egyetlen pontja Jánosy Zoltánnak a téglási járásban megyebizottsági taggá való megválasztása ellen beadott fellebbezés tárgyalása volt. Jánosy Zoltán első izbeni megválasztása után tudvalevőleg lemondott a megyebizottsági tagságról, de az 1902.-ik év január nyolczadikán megejtett választás ismételtén Jánosy diadalával végződött.

Ezuttal megtartotta volna a mandátumot, de ellenfelei megfellebbezték s így a választás az igazoló választmány elé került. Pákozdy Sándor előadó ismertette az ügyet a választmány előtt, mely a Jánosy Zoltán megválasztását megsemmisítette azzal az indokolással, hogy az az 1902.-ik évre, de az 1901.-ik évre szóló választói névjegyzék alapján történt.

Az új választás határidejének kitűzése és a választás megejtése iránt a közgyűlés fog határozni.

Az első magyar szobrász.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, apr. 17.

A rimaszombati régi temetőben nyugvókat, a mely temetőbe körülbelül 1865-ig temetkeztek, e napokban, valószínűleg még a Tompa szobor leleplezése előtt, exhumálni fogják.

Ez alkalomból fővárosi tudósítónk egy régi, érdemes férfiú emlékét eleveníti föl, a ki szintén ebben a sírkertben aluszta örök álmát s a kinek megtalálására ügyelnők kell majd az exhumálóknak.

Ez Ferenczy István szobrász, a ki a magyar kőfaragó ipart elsőnek tökéletesítette művészetté.

1856. július havában halt meg Ferenczy István, a kit a maga által faragott pompás vörös márvány-koporsóban temettek el a rimaszombati régi temetőben. Végrendeleletében meghagyta, hogy leghíresebb szobrát, az „Eurydike“ címűt, tegyék a koporsója fölé. Ez a legjobb alkotása az első magyar szobrásznak, a ki Rómában Canova olasz és Thorwaldsen dán mesternek volt a tanítványa. József nádor pártfogása folytán Rudnyánszky hercegprimás 1822-ben hazahívatta s itt az esztergomi bazilika szobrainak elkészítésével bízta meg. E szobrok közt néhány igazán művészi alkotás van.

Érdekes; hogy Ferenczy István volt az első, a ki Mátyás király szobrát megmintázta és tervezte, de — mint Ferenczy maga mondja emlékirataiban — a harminczas és negyvenes évek pártviszályai folytán lehetetlen volt megalkotnia. A véletlen különös játéka, hogy Ferenczy, a ki Mátyás szobrát először mintázta meg, lakatos-inasból lett szobrász és a szobor mai megalkotója, Fadrusz János, szintén ebből a mesterségből emelkedett a művészetig.

Rimaszombatban ma is él Ferenczy örököse, özv. János-Deák Andrásné, a ki kegyelettel őrzi az első magyar szobrász alkotásait. Ott vannak nála Wessejényi Ferencz (Murányvár örökös ura), Széchy Mária (a murányi Venus), továbbá Kossuth Lajos, Deák Ferencz, Nyáry Pál, a Kisfaludyak stb. szobrai. A fővárosban is van néhány szoborműve. Így például a Muzeum-kertben álló szobrok az ő keze munkái.

Bár primitív eszközök állottak csak rendelkezésére néhai való Ferenczy Istvánnak, alkotásai mindazonáltal — ha nem is tökéletesek — a művészet magas fokára állanak és a magyar kultur-történet szempontjából föltétlenül fontosak és nevezetesekek. Nem szabad engedni, hogy e szobrok esetleg elkallódjanak a vidéken, meg kell menteni valamennyit akár a Nemzeti Muzeum, akár a szépművészeti Muzeum részére.

— A szerkesztőségéből. Lapunk felelős szerkesztője Szundy Károly a mai nappal megvált a lapszerkesztéstől s helyét Harsányi Sándor foglalta el. Harsányi Sándor lapunk első helyén számol be a közönségnek e változásról.

— Személyi hír. Paky Gyula Hajdúvármegye és Debreczen város főispánja tegnap a fővárosba utazott, a honnan csak a hét végével érkezik vissza Debreczenbe.

— Horánszky Nándor betegsége. Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter betegsége ma ismét komolyabb jelleget öltött. Mint értesülünk az influenza következtében az éjjel tüdőgyuladást kapott. Látogatókat nem fogadhat, de azért fényes utcai lakását ma is igen sokan keresték fel. Így ott voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, Apponyi Albert gróf, Szentiványi Árpád, gróf Károlyi Sándor és még számosan.

— Darányi beiktatása. Budapestről telegratálja tudósítónk: A dunamelléki ev. ref. egyházkerület Szilágyi Dezső örökébe Darányi Ignácot, a földművelési minisztert választotta meg világi főgondnokká. Az ünnepies beiktatás ma délelőtt ment végbe a kálvin-téri refor-

mátus templomban, a hol Darányi hosszabb beszédben fejtette ki igazi liberálistól áthatott programját.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Az ev. ref. egyháztanács három ízben összehívott ülésének jegyzőkönyvét tegnap hitelesítette a kiküldött bizottság. A bizottság, melynek elnöke Kiss Albert volt, délelőtt tizenegy órakor ülésezett.

— **Új csendőrszázados.** Gróf. Csáky Zsigmond m. kir. csendőrszázados e hónap 18-án érkezik városunkba, hogy átvegye a debreczeni szárnyparancsnokság vezetését. Az eddigi szárnyparancsnok Schachovszky Gusztáv, csendőrségi pótló keretparancsnok lesz Budapesten.

— **Hajdúvármegye loállománya.** Ugy közgazdasági érdekeink, mint az állategészségügyi törvény megköveteli, hogy az ország összes loállománya évenként összeírassék. E statisztikai kimutatásnak másrészt az is a célja, hogy a honvédelemhez szükségelt lovak mennyisége felől az illetékes hatóság tájékozva legyen. Hajdúvármegye a napokban teljesítette az összeírást s ebből kitűnik, hogy vármegyénkben 22.017 ló van, melyből 6179 négy éven aluli csikó.

— **Iskolaszéki ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke e hó 18-án délután négy órakor ülést fog tartani az egyház tanástermében, a melyen az iskolaügyekre vonatkozó intézkedéseket beszél meg.

— **Presbiteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbitériuma e hó 26-án rendes gyűlést tart. Ugy értesülünk, hogy ez a közgyűlés, tárgysorozatának fontossága miatt, igen nagy jelentőségű lesz a debreczeni egyház életében.

— **A Jogász Önképzőkör pályázata.** A Joghallgatók Önképzőköre tegnap este 6 órakor rendes gyűlést tartott, melyen a meghirdetett pályázat eredményéről számolt be a titkár. A díjért csak egy pályamunka versenyez; ezime: „Vagylagosság a kötelmi jogban“. A pályázat sorsa felett legközelebb határoz a választmányból kiküldött bizottság, melynek tagjai: Rácz Lajos, Fáy Arthur és Kassay F. István. Felolvasást tartott Csáthy Dezső a nemzeti fejlődés alapelveiről, s igen érdekes szabadelőadást tartott Fáy Arthur ily ezimen: „A szándékról a büntetőjogban.“

— **Eljegyzés.** Szincsik József róm. kath. eljegyezte Sipos Terézia ev. ref. hajadont.

— **Rabló cigányok.** A vándorló cigányok tudvalevőleg sok galibát okoznak a közbiztonságban. A hol felütik sátrukat nyomban megrendül a közbiztonság. Tegnap a Csege mellett levő cserepesi tanyán a híres Kolompár család három székérrel indult rabolni és sok mindent felét összeszedett. A csendőrség meglepte a rablókat, de ezek ellenszegültek, úgy annyira, hogy a csendőrség alig tudta őket ártalmatlanná tenni. Szerencsére a csegei rendőrség és a polgárság is segítségére sietett a csendőrségnek és így sikerült a rabló cigányokat letartóztatni.

— **Tolvaj gavallér.** Budapestről telefonálta tudósítónk: A rendőrség letartóztatta Bölöny Akost, a hasonló nevű erdélyi zseni család fiatal sarját, mert

furfangosan kiesalt módon ötezer forintig meglöpött egy református papot. Bölöny Akos még a nyáron Balatonfüreden szoros barátságot kötött a jómódu református pappal, a kitől itt-ott apró kölcsönöket is kapott. Hat héttel ezelőtt Bölöny leutazott a paphoz, a kiről megtudta, hogy olyan betegsége van, a melyet az orvosok műtéssel szoktak gyógyítani — Rávette a papot arra, hogy a fővárosban operáltassa magát. A lelkész hallgatott a jómódu ifju gavallérra s feljött vele Budapestre. Bölöny a lelkészt elvitte a klinikára, csak hogy az ideggyógyászati osztályra. Az orvosnak négy szem között azt mondta, hogy a lelkész elmebeteg. Tegyen úgy, mintha a testi baját vizsgálná, de figyelje meg a meghibbant elme állapotát. Bölöny terve sikerült. Az orvos írásban kiadta Bölönynek, hogy a lelkész elmebeteg s ez írás segítségével az ifju a lelkészt elhelyezte az angyalföldi tébolydában. Mikor itt a lelkészt átvették, minden írását, értéktárgyát gyamutlanul átadták a kísértőnek Bölönynek. A lelkész csak napok mulva tudta megértetni a tébolyda orvosaival, hogy ő tulajdonképpen ép elméjű. Ezt persze az orvosok nem akarják elhinni a lelkésznek, mert minden elmebeteg azt hiszi, hogy egészséges. Végre is a rendőrség elé került a bonyolult ügy. Farkas rendőrtanácsos, a ki a vizsgálatot vezette, Bölönyi Akost kereste. Napok mulva a detektívek megtalálták és bevitték a rendőrségre. Farkas elkérte tőle a lelkész értéktárgyait s erre kiderült, hogy Bölönyi Akos a lelkésznél volt ötezer forintot elköltötte. Miután kiderült az is, hogy Bölönyi a lelkészt, a ki tényleg ép elméjű, csak azért esalta föl a fővárosba, hogy a pénzt megkaparíthassa, menten letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

— **Legényavatás.** A most folyó sorozás eredménye nem valami kedvező. Naponta 200—250 hadköteles kerül vizsgálat alá s közülök alig válik be 90. Ma ér véget a sorozás, amikor teljes eredménnyel számolhatunk be. Tegnap a hadházi és az alsó-és felső-józsai legények állottak a bizottság előtt.

— **Házasságkötések.** Tegnap a következők léptek házasságra: Suba István ev. ref. — Csobai Zsuzsánna róm. kath.; Lendvai János ev. ref. — Rendes Borbála róm. kath.; Molnár Sándor ev. ref. — Horváth Mária ev. ref.; Korpó István ev. ref. — Osváth Juliánna ev. ref.; Kovács János ev. ref. — Takács Juliánna ev. ref.; Plis Hubert róm. kath. — Molnár Zsuzsánna ev. ref.; Kecskeméti Ferenc ev. ref. Kerek Mária ev. ref. hajadonnal.

— **A tanári körből.** A debreczeni tanári kör, melynek elnöke Dóczy Imre, e hó 19-én, szombaton délután öt órakor gyűlést tart az ev. ref. főiskolában. E gyűlésre a kör tagjai ez uton is meghívatnak.

— **Halálozások.** Tegnap a következők hunytak el városunkban: Tóth István 10 éves; Kálló Ferenc 36 éves; Bozóki István 62 éves és Ókrós Ilona négy hónapos.

— **Tolvaj lakó.** Takács Gábor eszismadiánál lakott Novák András, ki vadházasságban él Kegyes Erzsébettel. A tisztos nevű nő nem igen felelt meg nevének, mert rossz dologba ártotta magát. Takács Gábor jelentést tett ellene, hogy egy 14 forintos gyűrűjét elzalogosította, ezenkívül két

forintot is eltüntetett lőle. A derék lakónál meg is találta a rendőrség a zálogszedulát, de azzal védekeztek, hogy ő találta a gyűrűt s nem tudta, hogy a Takács tulajdona. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

— **Könyvkereskedők vasárnapja.** A helybeli könyvkereskedők igen üdvös határozatot hoztak a napokban. Tegnap tartott egyleti gyűlésükön kimondották, hogy május hónap elsejétől augusztus hó 20-ikáig üzletüket minden vasárnapon egész nap zárva tartják. E jó példát más kereskedők is követhetnék.

— **Titokzatos lopás.** Klein Ignác kereskedőtől eddig ismeretlen tettes ellopott egy zsák tollat. A rendőrség kutatatta az eltűnt értéktárgyat, de nem akadt rá. Tegnap Burai Ferenc tanya-gazda jelentést tett a rendőrségnél, hogy tanyáján a szalmakazal tövében egy zsák tollt talált. Ugy látszik, hogy az ismeretlen tolvaj nem tudott rajta tudni s ott hagyta a tanyán. A rendőrség tovább folytatja e titokzatos ügyben a nyomozást.

— **Hortobágyi alakok gipszben.** Leidenfrost Ármín, Debreczen ügyeskezü amatőr-szobrásza, ki csak nemrégiben készített egy sikerült csikós szobrot — most újabb alakon dolgozik. Vizhordó hortobágyi menyecskét öntött gipszbe s a pompás — különösen szabadiszul alkalmas szobrot tegnap mutatta be szerkesztőségünknek.

— **Szójáték járvány.** Régóta dühöng, de újabb teljes erővel s nem kiméli még a jobb sorsra érdemes alkalmatlanságokat sem. Beférközött a szójáték kör tegnap a Csokonaiék felolvasó ülésére is, méltó fájdalomra minden jóízű teremtésnek. Tüdős dr. Rómáról szóló tanulmányos felolvasása után kezdte meg Groó Valéria egyik imádója:

— Szép volt bár Róma, de jobb volt Groó ma.

Alig hangzott el a rémszócavarintás, következett a ríposzt: Ezért az okvetetlenkedésért meg-„gro“-lak. A szerelmes ifju azonban visszavágott és határozottan kikérte az effajta „gro“-teszk viczezetek. Volt folytatása is, de mi tiszteljük az olvasóközönséget és pontot teszünk a szójátékok után.

× **Egy óriási czethal** kerül néhány nap mulva kiállításra a Széchenyi-utca végén. Méltán megilleti ezt a tengeri szörnyet az „óriás“ jelző, mert hossza nem kevesebb, mint 21 méter és szélessége tekintetében a kolosszális tömeg vetekedik egy nagyobb hajó hatalmas testével. A czethal talvay fogták a Spitzbergák körül, a honnan nagy fáradsággal Hamburgba czipelték preparálás végett. A preparálás alatt a szörnyeteg testéből 150 métermázsza szalonnát távolítottak el, mely azonban így is 350 métermázsát nyom. Különös említést érdemel az, hogy a preparáció oly kitűnően sikerült, hogy a halon a legcsekélyebb kellemetlen szag sem észlelhető. Hannoverben, ahol a szörny hosszabb ideig volt kiállítva, nagyon sokan tekintették meg s kiváltképpen az iskolák tulajdonosai és tanárai ragadták meg a kedvező alkalmat, hogy tanítványaiknak ezt a nagyrítán látható tengeri óriást természetben is bemutassák. A tulajdonos kiváló gonddal ügyel arra, hogy a látogatóknak minden kívánt felvilágosítás megadassék. Általános ismertetést óránként négyszer tartanak. A czet korát hozzáértő szakértők 150 eszendőre teszik. Megjegyezzük, hogy a

zzet, melynek felállítása már folyamatban van, teljes egészében — tehát nem csupán a csontváza — lesz látható. Megnyitás e hó 27-én.

Napernyő újdonságok legnagyobb választékban kaphatók Bartha Kálmán főtéri-üzletében melynek megtekintésére a mélyen tisztelt vevőközönséget felkéri.

x. Örvendetes jelenség, hogy reklám mal silányarut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jóáru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint **tösgyökeres magyar gyáros** ajánlom a legújabb francia módszer szerint készített kitűnő **Pármái ibolya szappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrimóditó s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szolid hatásánál fogva a **legérzékenyebb arczbőrűek** is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros **Miskolc**zon Főraktár: **Debreczenben Kálnai Lipót** urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom s más mosdó szappanaim 20 fillértől lefelé kaphatók.

Gyilkosság magyar gyűlöletből.

Vérszomjas oláhok.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, ápril. 16.

Véres gyilkossági eset történt vasárnap este a biharmegyei **Papfalva** községben. **Hatala István, Gelencsér Tamás, Gajdos Mihály és Kópács János** acesai lakosok — mint levelezőnk jelenti — földmunkát vállaltak a vidéken és emiatt átutazóban voltak Papfalván, a hová este érkeztek meg kocsin. A négy ember a koresma ivójában költötte el a vacsoráját, a hol akkor több oláh paraszt pálinkázott. A négy ember ügyet sem vetett a részeg oláhokra, de azok minduntalan kérdésekkel zaklatták őket és mert választ nem kaptak, elkezdtek szidalmazni a magyar parasztokat, a kik egyideig csak türték. de mikor magyar kutyáknak nevezték őket, Kópács János a szitkolódzó oláht arezul ütötte.

Az oláhok erre, — a kik körülbelül tízen voltak, — megakarták rohanni a négy magyart, a kik azonban székeket kaptak fel s azokkal kiverték a koresmából az oláhokat. A négy ember ezután aludni tért az istállóba, hol lovaik is be voltak kötve.

Ejféltájban egy nagy csapat részeg oláh vonult be a koresma udvarára s miután előbb szétszedték a magyarok kocsiját, betörték az istállóba. Az alvók a zajra felébredtek és Hatala István épen ki akart nézni az ajtón, a mikor a berontó oláhok közül valaki egy baltával leütötte. Hatala jajkiáltására a másik három ember is felugrott ezek azután az ásóikat kapták fel s azokkal védekeztek a gyilkosok ellen. Jó ideigtartott a véres küzdelem.

A koresmáros lovassal értesítette a

Fűszerüzlet átvétel.

Van szerencsém tudatni, hogy a Békés Emil ur előnyösen ismert **fűszer és csemege üzletét Piacz ufcza 70. sz. alatt** átvettem azt az ismert szolid elvek szerint saját bejegyzett cégem alatt fogom vezetni. **A közelgő husvét ünnepekre** ajánlok saját felügyeletem alatt lévő mindenféle **fűszerárunkat** — továbbá

Magamat a n. ó. közönség szives pártfogásába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

KRAUSZ J. BERNÁT.

csendőrséget. Mire a csendőrök megérkeztek. Hatala már meghalt. A csendőrség eddig 14 oláht tartóztatott le.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

Heti műsor.

Csütörtökön, bérlet 159-ik szám „C” — másodsor: **A képviselő ur.**

Pénteken, bérlet 160-ik szám „A” — harmadsor: **A képviselő ur.**

Szombaton, bérlet 161-ik szám „B” **Egy görbe nap.**

Vasárnap, két előadás: délután 3 órakor, félhelyárakkal: **Katalin**, bérlet 162-ik szám „C”. — 1000 év. Történeti látványos színmű 10 képben

A képviselő ur.

(Bohózat 3 felvonásban. Irták: Dr. Guthi Soma és Rákosi Viktor.)

A közismert bohózat gyárosok legjobb, legsikerültebb terméke kaczagtatta meg tegnap a **debreczeni** színház félig telt nézőterét. A „Vigszínház”-ban annak idején sok sikert aratott bohóság nem pályázik irodalmi babérokra. A kaczagni vágyó esteli és délutáni publikum számára eszelték ki a szerzők s mint ilyen, határozottan elsőrendű készítmény. Meseje, bonyodalma mely két egyforma nevű uri ember körül forog érdekes és változatos, ha híjján van is az eredetiségnek. A mi egyedül értékes ebben a bohóságban — az a levegője, mely hazai, mely ismerős édes mindnyájunknak. A képviselő, a ki a pártárnyalat megválasztását kerületére bizza; **Beke Antal**, a ki semmihez sem ért ugyan, de mégis tanfelügyelő lesz; **Pappenheim**, kinek jeles végzettségű fia van és ennek daczára — könyörögni kell számára az állást — mindez sajnos találó, igaz és mindenekfelett hazai. A darabot a közönség melegen fogadta s a kaczajból ki nem fogyott az egész estén. Az előadás eléggé gördülékeny s a szereposztás szerencsés volt. **Faragó-Bodollay** Karesi szerepében értékes alakítást produkált s ha mondanivalóját akadozás nélkül élvezhetjük, ugy sikere teljes és érdemes lesz. **Odry** Árpád jól adta a léha névrokon átkát, viselő **Bodollayt**, a mint kedves volt **Lili** szerepében **Tóth** Ilonka. A papagályos nagyanyóst **Breznay** Anna játszotta kevesebb komikummal, mint igyekezettel s ugyanez volt a hibája **Nagy Gyula** — **Péntek** Tóbiásának is. **Szöke** Sándor nem jól fogta föl a szerepet. Komikus figurát csinál abból a **Füzessy** Zoltánból, a ki tulajdonkép csak pózol és adja az előkelőt. **Takács** Mariska — **Melindája** sikeres, szép jelenség volt. Ma és holnap megismétlik a bohózatot. (—)

TÁVIRATOK.

Főhadnagy és önkéntes.

Zágráb április 16. (Saját tudósítónktól.) **Krausz Rikárd** zágrábi önkéntes provokáltatta **Pampichler** főhadnagyot, aki a lovagló iskolában tanítás közben ovagostorral megütötte. **A főhadnagy megtagadta az elégtételadást s kijelentette, hogy nem köteles fegyveres elégtételt adni olyan tényért, melyet mint főlebbvaló cselekedett kötelességteljesítése közben. Az önkéntes e miatt följelentette főhadnagyát a hadtestparancsnokságnál. Katonai körökben rendkívül érdeklődéssel várják a főlebbvalók döntését.**

Inkompatibilis képviselő.

Budapest ápril 16. (Saját tudósítónktól.) Az összeférhetlenségi bizottság **Lendl Adolf** országgyűlési képviselőnek az állammal való szerződéses viszonyát **nyolcz** szavazattal **négy** ellenében a képviselőséggel összeférhetetlennek jelentette ki. — **Lendl** hir szerint, **megtartja mandátumát** és lemond vállalatának állami összeköttetéseiről.

A daruvári zászló affér.

Zágráb április 16. (Saját tudósítónktól.) A **daruvári** zászló afférről, a melyről a lapok ma irtak. Zágrábban mit sem tudnak.

A brüsszeli állapotok.

Brüsszel, ápr. 15. **Saját tud.** **Van der Velde** szocialista képviselő a Népháza előtt összegyűlt tömeghez beszédet intézett, a melyben azt mondta, hogy a szabadelvű és a szocialista baloldal között helyreállt az egyetértés. Minthogy a kormány az eseményekért való felelősséget a királyra háritotta, a népnek a királyhoz kell appellálnia, hogy az alkotmányrevízió diadalt arasson. **Delbastée** és **Delporte** szocialista képviselők szintén ilyen értelemben beszéltek a néphez. Este 11 óra tájban zivatar támadt felhőszakadás-szerű esővel, a mely a tömeget szétkergette.

Egy tábornok haditörvényszék előtt.

Washington, ápr. 16. (Saját tudósítónktól) **Valler** manillai őrnagy ügyében, a ki ellen a filippinok ellen állítólag elkövetett hallatlan kegyetlenségek miatt vizsgálatot indítottak, a mely a vádlott őrnagy fölmentésével végződött. **Hasse** főtitkár elrendelte, hogy az esetben, ha igaz **Wallernek** az a jelentése,

hogy Smith tábornok utasítására eselkedett, a tábornokot állítsák haditörvényszék elé.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A milliós örökség.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, ápr. 16

A pestvidéki törvényszék ma folytatta Nagy Ákos és társai bünpörének a tárgyalását. Érdekes volt a tárgyalás tegnapi napján, a mikor felelvasták két meghalt tanu: *Mihácsi* Józsefné és *Molnár* Józsefné vallomását. Mind a ketten a kadarkuti földesur, Nagy Ákos ellen vallottak a bünpör során s aztán gyanus halállal multak ki. Az egyiket agyonlőtték, a másik méregtől pusztult el.

Mihácziné azt vallotta volt, hogy Nagy Mártont már reggel 6 óra előtt halva találta Molnár Józsefné az ágyában. Molnárné lármájára ő is bement s látta, mint feküdt ott az elhunyt nábob a baloldalára fordulva. Megfogták a kezét is, — már hideg volt. Ugyanigy vallott *Molnár* Józsefné.

A tárgyalást *Rónay* Kamill elnök reggel 9 órakor nyitotta meg.

Az első tanu *Bolla* András kocsi volt. Vargától hallotta, hogy a gazdája Nagy Márton meghalt. Ezt 8—9 óra közt hallotta.

Elnök: És meg is nézte?

— Igen. Azután a kezéhez nyultam, éle' ében úgy sem fogtam vele soha kezét. (Derűtség.)

Darányi Ferenczné tanu a kérdéses napon ott volt vagy félórát a Nagy Márton házában. Neki azt mondta a gazdáné, hogy rosszul van a nagyságos ur. Kálmán Jánosné állítólag akkor járt arra, a mikor a szóbeli végrendekezés történt. Kétszer is megfordult ott s látta Bellaiékat, a mint kijöttek a szobából. Vele volt ekkor Molnár Ferenczné és Mózsi Kata.

Rónay elnök: Látta Bellaiékat?

— Igen, a gangon.

— Hát Nagy Márton, a beteget?

— Én meg a másik két asszony bementünk hozzá, de ránk emelte a száját, hogy mit tolakodunk.

Nagy bíró: Miből él maga otthon Kadarkuton?

— Hát a tudalmambul.

— Mi az a maga tudalma?

— Varrogatni járok.

— Aztán meg tud abból élni?

— No, meg mosok is.

— És ebből él? Igazán ebből?

— Kérem, tekintetes ur, ne tessék engem ilyen kérdésekkel sértegetni. (Derűtség.) Ne ám, mert én becsületes asszony vagyok, — mondja Kálmánné szinte fenyegetődző hangon.

Mikovich királyi ügyész ellenzi a tanunak megesketését, míg *Polónyi* védő érdektelennek mondva a tanut, kéri a meghiteltetését.

Molnár Ferenczné, egy koros asszony, jól ismerte Nagy Márton, mert gyerekkora óta dolgozott a pusztáján. Ott járt a halála napján is, mert reggel 5—6 óra közt hallotta, hogy nagyon rosszul van. A faluvégéről Kálmánnéval meg Mózsi Kátival mentek oda. Mind a hárman a folyosón találták a gazda szo-

bája felé Bellaiékat. Bementek és Nagy Ákos éppen hideg borogatást tett Nagy Márton fejére.

— Látta a beteget is?

— Igen.

— És élt?

— Még ránk szólt, hogy ne tolakodjunk be.

— Nagy Ákos ott volt?

— Hideg borogatást rakott az öreg nagyságos ur fejére.

Vallja tovább a tanu, hogy Kálmán Jánosné mondta neki, hogy ő már előbb is ott járt. A Nagy Márton haláláról csak déltájt hallott.

Nagy bíró: Maguk nem voltak még eselédjei se az öreg urnak; hogy mehetek hát maguk be hozzá, még pedig hajnali 5—6 óra között?

— Nálunk, könyörgöm, nagy szokás a beteget látogatni.

— De ám nem hajnalban s aztán látogatják az egysorbeliek egymást.

Tanu: Kérem, nem volt az kevély ember.

Bódis Péterné, született Mózsi Kata a harmadik asszony, a ki hajnali látogatást lett volna a beteg ágyánál. Nem tudja megmondani, mely napon halt meg Nagy Márton, de akkor hajnalban találkozott Kálmánnéval, meg Molnárnéval és hármashan mentek Hódosra. Együtt mentek aztán Nagy Mártonhoz.

Rónay elnök: És bementek mind a hárman hozzá?

— Csak egy perczre.

— Hát maguk olyan bátran járnak be olyan nagy urhoz?

— Hát kérem, csak szabad beteget látogatni.

— No, azután mi történt benn?

— Az öreg nagyságos ur kipurant bennünket, hogy ne tolakodjunk.

— Nem Nagy Ákos mondta azt, jól látták? Meg is eszközözik rá?

— Hogyne, hisz egész közel voltunk hozzá.

— Biztosan nem a Nagy Ákos beszélt magukhoz?

— Nem; arról is lehet tudni, hogy egész gyenge hangon szólt.

— Ott volt Nagy Ákos is a szobában?

— Ó visez ruhát tett a beteg fejére.

A következő tanu *Pál* Ferenczné takácsmester felesége. Lényegtelen vallomást tesz.

A tárgyalás tart.

Harcz a rendőrökkel. Tavaly nyáron történt, hogy a *Páris* és *Balaton* kávéházak között parázs verekedést rögtönzött egy berugott atyafi és három rendőr. *Szilágyi* György éjszaka három óratájt jött ki a *Páris* kávéházból s belekötött a poszton álló rendőrbe, öreg *Székely* Imrébe. A megtámadott rendőr védekezni kezdett de nem birt a fiatal, javaerejében lévő *Szilágyival*. Sipjával adott jelt tehát társainak, mire előbb *Varjas* Péter, majd *Boda* Bálint rendőrök jöttek a küzdőtérre. *Varjas* ártalmatlanná tette a dühöngő *Szilágyit*, kit aztán hárman be-kisértek a rendőrségre. A tárgyalást tegnap tartotta meg ez ügyben a *debreczeni* kir. törvényszék *Szeőke* dr. elnöke alatt. Szakértő orvos *Dr. Hütter* Károly, közbíró *Bálint* Zsigmond kir. alügyész volt. Mivel a tárgyalás folyamán a vád beigazolást nyert, a kir. tör-

vényszék *Szilágyi* Györgyöt három hónapi börtönre ítélte, *Szilágyi* felebbezett.

A sógor bosszúja. *Gulyás* Sándor *derecskei* gazdaember összekülönbözött valahogy a sógornőjével, *Gulyás* Józsefnével. Egy éjszaka aztán furesán állott bosszút sógorasszonyán. Részeg fővel nekiment a házában, és sorra bevverte annak valamennyi ablakát. Csendháborításért és kihágásért vonta tegnap *Gulyás* Sándort felelősségre a *debreczeni* kir. törvényszék. Vádolt tagadásával és védekezésével szemben nem látta bizonyítottnak a törvényszék a kihágás vétését, ezért őt az ellene emelt vád alól felmentette. Az ítélet jogerős.

A GYERMEK.

Regény,

Írta: **Boy-Ed** Ida.

Fordította: **Gelsei** Gyula.

8.

(Folytatás.)

Lelke e beszélgetés után magányra vágyott,

Nagy léptekkel haladt az úton, mind jobban sietett, mintha a szünetlenül zakatoló gondolatok gyorsitanák lépteit.

Haza érve éppen a hátsó ajtón akart bemenni, amikor gazdasszonya jelentette, hogy Müller ur várja.

Willibald boszankodott, hogy nem maradhat magára s az udvar felől levő dolgozó szobába ment. Itt alacsony emberkét talált, akinek apró testét gonosan készült gigerli ruha taharta. Keecsakált vtselt, orrán szemüveg s olyan éles, rikácsoló hangon beszélt, mint a komikusok, ha valami ijedt szdbót játszanak a szinpadon.

Müller ur a vidák leggazdagabb gabonakereskedője volt, akivel Willibald nem egyszer nagy üzleteket bonyolított le.

Az asztalra dobta kalapját s kezett fogott a vendéggel; bort hozatott s meg beszélte vele az üzletet. Ilyenkor Müller ur szívesen elbeszélgetett Willibaldal, akinek barátja gyanánt szeretett szerepelni. Az elhagyatottságára vonatkozó elegikus kérdéseknek hamar utját szegte Willibald, amennyiben Müller ur családjának a hogylétéről kérdezősködött.

— Müller, a senior? Kiténően érzi az még magát; a Müllerek egyáltalán egészséges faj s mind nagy kort értek el.

— Müllerné asszony? Oh, ismét fürdőbe ment.

Willibale nem is tudta, hogy a derék asszonynak is fürdőre van szüksége.

— Tulajdonképpen nincs is semmi baja, de hát az ember — mondja Müller ur — semmit sem akarna elmulasztani.

— Kedves barátom — szól tovább Müller ur — mindkettőnk ugyanaz a bánat nyom. Nekünk sincsenek gyermekeink; ah, mily fájdalmas az a gondolat, hogy családunk kihal. De emiatt elválni, mégis kissé kemény dolog. Hígyje meg, a világ elítéli őnt.

(Folyt. köv.)

Kiadó laptulajdonosok:

Debschorn és **Popovits**.

Általános kivánságnak

engedve, az évtizedek óta nagy válasszékban és általános közmegegyezésre szolgáló

vászon-, pamutáru, fehérnemű
raktáromat kibővítettem és berendeztem a
női-ruházat

egyik legfontosabb cikkével, a

mosószövetekkel

Mint eddigi áruim, úgy a mosó-kelmék is a **legelsőbb minőségűek**, lehetőleg szintartók és legújabb izlásszerintiek. Az árak határozottak és aránylag olcsóbbak, mint bármily bevásárlási forrásban.

Remek szöveteimből kivánságra mintagyűjteménnyel szolgálok. A mosó és nyári szövetek nevei: **Graciosa, Cleopatra, Dress, Record, Soiroyal, Felicia, Nizza, Indisch, Foulard, Duschesse, Madapolan, Levantin, Foulard nonpareil, Bates royal, Nette, Clouslin, Inde, Pique fehér és színes, Satin mergerise, Batist zephir hazai kék és piros Levantin.**

A szövetek szélessége többnyire 80 cm. Árak 70 filléren kezdődnek.

Kardos László Debreczen,
Kossuth-u. 9.

Prelovszky András.

Elsőrangú **katonai és polgári szabó üzlete**, bel- és külföldi szövetek valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára.

Debreczen, Kossuth u. 4. sz.

Elvállal legújabb szabású és legnagyobb igényeket kielégítő **katonai és vasúti egyenruhákat**, polgári öltönyöket, valamint magyar dísz- és viselő ruhákat, **papi reverenda, palást és főveget**, stb. a legjutányosabb árak mellett, pontos időre eszközöl. Gyász öltönyöket, és **vidéki megrendeléseket 24 óra alatt készítek.**

TURUL PERMETEZŐ

a jelenkor legjobb peronospora permetezője javított alakban,
1902 Modell.

Rényesen kiállotta a próbát!

Teljesen szilárd, rézalkotrészekkel, egy perczelat kivethető szélkazannal.

Könnyű, jó és biztos munka.

Kapható:

Kontsek Géza

magkereskedésében

Kossuth utca 7. sz.

Itt a tavasz!

és vele együtt megérkeztek a legfinomabb és legolcsóbb

szobapadló lakkok

zománcz festékek, vízhatlan butor lakk, **Kencze**, mindennemű hazai és francia földfestékek, és saját őrlésű olajfestékeink, melyek a nagyérdemű t. közönség becses pártfogását várják

Hazafias tisztelettel:

NEUMANN ÉS WEISZ

diszfaragványok, fűrnirok és gör-léczek gyári raktára Hatvan-u. 5 Bignióház.

Artézi és szivattyús kutak furására

községek, gyárak, gazdazágok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyúk felállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánljuk

Guró Lőrincz

kutató mester és vállalkozó ki 16 év lefolyása alatt

220-nál több sikertült fúrt kutat vétesített.

Megrendelések ezimemre Debreczen Varga-utca 20-ik szám intézendők.

Új havi és heti részlet üzlet!

Hatvan-utca 2. Bignió-házzal szemben.

Minden nős és éves lakással bíró egyén csekély

heti vagy havi részletekben

vásárolhat nálam:

valódi szépeességi vászon és damaszok árakat, kész férfi és női öltönyöket, továbbá tavaszi és őszi női kabátok és gallérok, schiffon és grádlík, tükör és képek és még sok itt fel nem sorolt e szakba vágó cikkek.

A legújabb divatu férfi öltönyök úgy készen mint a szövetek, kaphatók.

Tisztelettel

KAISER SALAMON.

Kitűnő minőségű homoki lajbor kapható kicsinyben és nagyban Hunyady utcán 9 szám alatt, **Kerekes Géza** földbirtokosnál.

Legjobb

szőlőkarók

10 koronától kezdve ezrenként kaphatók:

Balog Dávid telepén

Debreczen, Miklós-utca végén.

WALLA JÓZSEF

MOZAIK

és

czimentáru gyára

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo,
Betonirozások,
Medenczék,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Íászolok,
Payencze falburkolati lapok,
Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek,
Kerámilap.

Mozaik-lap à la Mettlach,
Márvány Mozaik-lap,
Cement-lap,
Menyezeti-nádszövet,
Tűzálló téglák,
Portland Czemert,
Roman Czemert,
Terracotta-árak.

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovalban husz fillérért lesz közzételve: Minden további szó közzétételét 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

Hirdetések

felvételnek

a

kiadóhivatalban

Cs. apó-utca 9 zs.

A KINEK

smertseghiján

háztartásra
nevelőre
üzletársra
üzletvezetőre
könyvelőre

segédre
ispánra
vinczellére
kalesárnőre
gazdasszonyra
szakácsnőre
szobaleányra
szolgállóra
kocsisra
házmesterre
stb.-re
van szüksége

A KI

eladni vagy venni kíván

butort földet
bort szőlőt
üzletet stb.
házat

A KI BÉRBE

adni kíván

birtokot üzletet
házat lakást stb.

adja fel hirdetését

a

„SZABADSÁG”

kiadóhivatalánál.

Martinkán

négy nyilas szálló nagy
pajtával együtt eladó.
Czím a kiadó hivatalban.

Első eperjesi

len- és damaszt mű-
szövödeképviselete.
Schvartz Victor Deb-
reczen, Simonffy-utca
(városi bérház.) Valódi
Rumburgi és Irlandi
vásznak, Schroll-féle schi-
fonok, törülközők, ág-
huzatok, damaszt és asz-
talterítékek, zsebkendők
és kész fehérneműek
raktára.

Eladó fodrász üzlet

Jó forgalmu helyen mely
vállalatmiatt olesón eladó
ezim a kiadó-hivatalban.

Vaj,

naponta friss

kilója 1 frt. 20 kr-ért

kapható

DEUTSCH LAJOS
fűszer kereskedésében
Piacz-u. 38.

Üzleti berendezés

állvány-pult olesó árért
eladó. Megtekinthető Kos-
suth-utca 15 szám.

Legalkalmasabjandék

egy fényképező kamra.
Kellemes szórakozás és

hasznos időtöltés. Ingyen-
oktatás és utasítás. Tes-
sék ár apot kéri

Komáromi József fény-
képészeti szaküzle-
téből, Debreczen, Pi-
acz 12.

Tavaszi és nyári idény

1902

Valódi brüni szövetek.

Egy szelvény 3,10 méter hosszú,
teljes férfi-öltöny (kabát, nadrág és mel-
lény) csak

frt. 2.75, 3.70, 4.80 jó
" 6.— és 6.90 jobb
" 7.75 finom
" 8.65 finomabb
" 10.— legfinomabb

valódi
gyapju-
szövet.

Egy szelvény fekete salonnöltönyhöz 10 frt.,
ugy felöltőszövet, turistalóden, legf. kamm-
garn stb. küldetik szét gyári áron a szolid és
megbízhatónak elismert posztógyári raktár által

Siegel-Imhof Brünben

Minta ingyen és bérmentve. Mintasz-
rinti szállításért biztosíték. Magánvevők, ha
közvetlen rendelik fentti gyári-forrásnál, jelen-
tekenyen takarítanak.

Konyári Sóstó fürdő

megnyitás május hó 4-én.

Gyógyítja a görvély kórt s annak kö-
vetkezményeit, u. m. csontszut, csont-
velő lob, összezsugorodott izület stb. min-
dennemű közsvényes, csuzos bántalma-
kat, bármiféle bórhajokat, továbbá sá-
p-
kór, máj, lép, vese és belső daganatokat,
különösen női és férfi bajokra legkitü-
nőbb hatásu.

Fürdő-orvos: Dr. MÓRICZ ERNŐ

pocsaji tb. járás-orvos.

Jól berendezett lakások, előkelő vendéglők
(kittinő ételek és tisztán kezelt italok, szemé-
lyes felügyeletünk alatt állanak) és a mi fő,
igen mérsékelt díjszabások, valamint rendki-
vül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t.
fürdővendégek.

Vasúti állomás: Hosszupályi Debreczen—N.-
Létai vonalon. Posta és távirda állomás hely-
ben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak
rendelkezésre.

Tisztelettel a

Konyári Sóstó fürdő vállalat
igazgatósága.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok

női divat szövetekben

Bluz selymekben,

Tennis, chiné és

De laine szövetekben,

napernyőkben.

Szabó Lajos fiai

üzégnél,

Debreczen — Rózsater.

!!Előleges jelentés!!

ÓRIÁSI CZETHAL!

21 méter hosszú, 75000 kiló.

Látható a Széchenyi-utca végén

április 27-től május 4-ig.

Debreczen, nyomatott Dobschorb és Popovits könyvnyomdájában.